

Harry Paus: Sociaal doen

“Heb jij dat nou ook? We hadden een conferentiedag, een leuke gelegenheid om onderuit te zakken en instructie eens van een andere kant te bekijken. Hoe kleuriger de stropdas, hoe saaier de man. Dat soort observaties komt dan gemakkelijk op. Maar we moesten binnen de kortste keren in groepjes aan het werk. We mochten een soort opleidingsprofiel maken en de ene groep mocht doelen bedenken, de andere mocht de beginsituatie in kaart brengen. Zei de inleider.

En zo gingen we naar een leeg lokaaltje. Gelukkig zat ik bij mijn sectievoorzitter en die pakte haar laptopje en ging aan het werk, terwijl wij er deskundig omheen gingen staan. We hadden het overal over, maar op de laptop kwam een tamelijk consistent verhaal. Ik keek naar buiten en zag precies hetzelfde. Mensen van de gemeente waren een gat aan het maken in het wegdek. Eén was met een schep bezig en vier anderen stonden eromheen. Een opzichter waarschijnlijk, een collega, een man die zijn hondje stond uit te laten en de postbode. Er werd diep gegraven, en dat deden wij ook, want toen we terugkwamen kregen we een compliment van de inleider.”

Als mijn collega eenmaal op dreef is, komt er dit soort verhalen uit. We hadden het over de zegeningen van het constructivisme, en die gaan voor een deel langs hem heen. Ik zeg het wat voorzichtig, want ik weet niet precies wat zijn onderwijsstijl bewerkstelligt bij zijn studenten. Een bevlogen verteller is hij, een van de weinigen in het team die zijn aan zapedrag lijdend gehoor drie kwartier kan boeien, en ook wel langer als dat zo uitkomt. De man moet niets hebben van groepswerk, van probleem-gestuurd onderwijs, van studenten die zelf verantwoordelijk zijn voor de gang door het curriculum. Studenten betalen om wat te krijgen, zegt hij. U kent hem wel, zo’n collega.

Een man als mijn grote leermeester taalkunde, van wie ik zo veel heb geleerd. Eén college bij hem leverde twintig kantjes aantekeningen op. Maar... ‘Maar...’ denken we nu.

Ik denk aan prachtige brainstormsessies met naaste collega’s, waar we een structuur moeten bedenken van een nieuwe module. Vooral die eerste bijeenkomsten, waar nog niets is vastgelegd en alles nog kan. Op een gegeven moment gaan de gedachten stromen, en als het goed is, weet je na afloop niet meer welk idee van wie kwam.

Ik denk ook aan werkgroepen waar mensen in zitten vanuit heel verschillende disciplines, bijvoorbeeld opleiders, leraren basisonderwijs, studenten van de Pabo. Samen iets bedenken, uitvoeren en verbeteren. Sessies waarbij je – niet direct, maar plotseling, als de vlam in de pan slaat – op het puntje van je stoel zit. Waarbij je opeens allerlei ideeën krijgt die je nog nooit hebt gehad.

Luisteren naar een betoog doet velen nu degelijk ouderwets aan. Het is als het lezen vroeger, toen we een boek pakten en dat gingen lezen van begin tot eind. Wat? Doet u dat nog? Ik ook. Bij sommige boeken. Het Bureau van Voskuil heb ik bijvoorbeeld helemaal zo gelezen. Maar er is de klad gekomen in het bladzijde-voor-bladzijde-lezen. Lezen is geen lineair proces meer. Studieboeken, artikelen in tijdschriften, scripties van studenten lees ik al lang niet meer regel voor regel. Ik snel er zappend doorheen.

Vroeger, toen het leven nog eenvoudig was, bekeken we een voetbalwedstrijd met de hele straat. Er was nauwelijks tijd voor koffie of ranja. In de pauze ging de buurvrouw snel rond. Vanmiddag is er een wedstrijd op televisie. Ik ga er voor zitten op de bank, maar heb ook een boek bij me. En ondertussen werk ik dit verhaal af. Terwijl ik deze woorden typ, draait op mijn computer een CD’tje van Paul Simon. Mijn computer kan al multitasken. Ik heb het moeten leren.

Toch, elke schrijver hoopt op de klassieke manier gelezen te worden. Op die manier, waarbij de woorden stuk voor stuk worden

geproefd, is de kans aanwezig dat de bedoeling van de schrijver overkomt, dat de oppervlakkigheid, die zappend lezen altijd bedreigt, geen kans krijgt. Ik hoop dat u de artikelen die in dit nummer staan, zo benadert. Henk van Faassen schrijft over zijn ervaringen met het bezoeken van kinderen aan een museum. Prachtig hoe diepgaand kinderen kunnen reflecteren op wat ze zien. Myra Nijhof en Ad van der Logt beschrijven op informatieve en beeldende wijze hoe vakoverstijgend onderwijs er uit kan zien. Zij geven onder andere het belang aan van reflecteren in het secundair onderwijs. En zo zijn we bij het thema reflecteren gekomen, modieus, geef ik toe, maar dan al zeker sinds Plato in de mode.

Bericht van de redactie

Zoals u heeft gemerkt verschijnt *Moer* de laatste tijd nogal onregelmatig. Omdat u dat niet van ons gewend bent en het vanzelfsprekend vragen oproept, willen we u bij deze informeren over de stand van zaken bij de redactie.

U heeft aan de binnenkant van de omslag van de opeenvolgende nummers van *Moer* kunnen afleiden dat aan het einde van het vorige jaar een substantieel deel van de redactie afscheid heeft genomen. Hieronder ook de eindredacteur, Ilse Bolscher die altijd bergen werk verzette alsof het de normaalste zaak van de wereld was. Doorgaans waren de overwegingen van per-

soonlijke aard; het blijkt steeds moeilijker om het vrijwillige redactiewerk te combineren met een baan en vaak ook nog een moeder- of vaderrol.

Bovendien was de redactie, ook eind vorig jaar, gedwongen op zoek te gaan naar een nieuwe zetter/drukker. Hoewel dat vrij snel is gelukt, kostte de overgang vrij veel tijd.

Dit jaar is het vooralsnog niet makkelijk gebleken de opgelopen achterstand in te lopen. Een tijd lang hebben Herman en ik de redactie gevoerd. Gelukkig zijn daar druppelsgewijs Harry Paus en Maaïke Pulles bijgekomen. Helaas zal Harry wegens persoonlijke redenen zijn taak binnenkort weer moeten beëindigen. Er is aan de andere kant ook weer hoop op versterking en we verliezen de moed niet. De kwaliteit van *Moer* blijft, ook in deze tijden, onze prioriteit en alles is gericht op een vruchtbare toekomst van ons tijdschrift.

Ook zal er dit jaar weer een themanummer uitkomen en dit keer zal het over leesbevordering gaan.

Tenslotte is dit een goed moment om degenen die jarenlang deel uitmaakten van de redactie en het tijdschrift *Moer* een warm hart toe droegen én dragen eens met name te noemen. Mirjam, Geert, Elsbeth, Ilse, bedankt voor jullie inzet!

Jan Peter Houtman (hoofdredacteur)